

DIABETESKORTET

Ett verktyg för dig som är omvårdnadspersonal i hälsa-, vård- och omsorgsförvaltningen, HVOF, Malmö stad, att använda i mötet med en patient/brukare med en diabetesdiagnos. Syfte och mål är att säkerställa god och jämlik vård och omsorg

DIABETES

Diabetes är ett samlingsnamn för olika sjukdomar vars gemensamma nämnare är för högt socker i blodet.

Vanligaste typer:

- Diabetes typ 1: avsaknad av insulin
- LADA: en form av typ 1 och 2
- Diabetes typ 2: har insulin men ej tillräckligt
- Sekundär diabetes: på grund av skada på bukspottkörteln

LÄKEMEDELBEHANDLING

Diabetes typ 1: alltid insulinbehandling men dosen/sort kan behöva justeras vid tex sjukdom.

Diabetes typ 2: finns olika behandlingsalternativ: insulin, injicerbara läkemedel och tabletter. En del läkemedel ska sättas ut tillfälligt vid sjukdom eller minskat vätskeintag.

FÖTTER

Uppmärksamma och rapportera:

- Svullnader
- Färgförändringar
- Torrhet, hudsprickor, förhårdnader
- Nagelbesvär
- Sår
- Smärta eller obehag
- Försämrad känsel
- Förändringar i fotens skelett tex snedställningar på tårna
- Onormal temperatur
- Patient/brukaren ska använda bra skor och strumpor

KOMPLIKATIONER

- Ögon: försämrad syn
- Njure: magsymtom, svullnader, dålig aptit
- Hjärta och kärl: hjärtinfarkt, kärlkramp, försämrad blodcirkulation i benen, stroke, bensvullnad
- Fötter: se avsnitt fötter
- Nerver: yrsel, illamående, kräkningar, magsymtom

LEVNADSVANOR

Levnadsvanor ger bra stabilt blodsocker och bidrar till välmående. Du har en viktig uppgift att uppmärksamma nedanstående:

- Mat: regelbundna och bra matvanor
- Fysisk aktivitet: undvika stillasittande
- Sömn: sömnstörningar kan vara orsakade av lågt blodsocker
- Psykisk ohälsa: kan påverka blodsocker negativt
- Tobak och alkohol kan påverka blodsocker negativt

LIVET MED EN DIABETESSJUKDOM

Goda levnadsvanor är en viktig del i behandlingen. Det krävs envishet och vilja att orka upprätthålla dem. När man inte orkar kan det leda till skuld känslor, oro och ångest. Tidigare erfarenheter ha en negativ/positiv påverkan på patient/brukare

DIABETESKORTET

Ett verktyg för dig som är omvårdnadspersonal i hälsa-, vård- och omsorgsförvaltningen, HVOF, Malmö stad, att använda i mötet med en patient/brukare med en diabetesdiagnos. Syfte och mål är att säkerställa god och jämlik vård och omsorg

HÖGT BLODSOCKER = HYPERGLYKEMI

- > 12 mmol/l
- Symtom: trötthet, muntorrhet, törst, ökade urinmängder, fall, svamp- eller urinvägsinfektioner
- Åtgärd: kontakta sjuksköterska
- Patient/brukare som haft högt blodsocker under en längre tid kan även få symtom som illamående, kräkningar, magsymtom, förvirring, huvudvärk, medvetandesänkning. Dessa symtom är ovanliga men allvarliga.

LÅGT BLODSOCKER = HYPOGLYKEMI

- < 4 mmol/l men man kan ha symtom även vid högre värden
- Symtom: trötthet, blekhet, yrsel, darrighet, fall, hungerkänslor, huvudvärk, svettningar, orolig, irriterad, förvirring

Åtgärd:

Vaken patient/brukare 4 st druvsockertabletter eller 1 – 1,5 dl saft/juice/läsk. Kontakta sjuksköterska. Kontrollera om blodsockret. Upprepa behandling vid behov. Ge vanlig mat. Medvetslös patient/brukare och/eller krampande: larma 112

INJEKTIONSTEKNIK

1. Grumligt insulin ska blandas
2. Sätt på ny kanyl och kontrollera flödet i kanylen genom att ställa in pennan på 2 enheter och spruta ut insulin
3. Ställ in dosen
4. Välj ett injektionsställe enligt ordination
5. Lyft ett hudveck med tumme, pek- och långfinger
6. Injicera långsamt och håll doseringsknapp intryckt i 10 sekunder.
7. Avlägsna kanylen och släng den i gul smittskyddsburk
8. Sätt på pennskyddet

Variera injektionsställe för att undvika fettkuddar. Fettkuddar kan orsaka höga/låga blodsockervärden. Upptäcks fettkuddar – rapportera detta till sjuksköterska

ATT TA ETT BLODSOCKERPROV

1. Kontrollera alltid blodsocker vid minsta förändring av patient/brukarens tillstånd
2. Använd alltid patient/brukarens egna blodsockermätare
3. Misstänker du att mätaren visar felvärde – kontakta sjuksköterska
4. Orena fingrar kan visa felvärde
5. Vid avvikande värde kontakta alltid sjuksköterska med en gång
6. Dokumentera värde på rosa listor i patientens/brukarens hem samt även i Lifecare
7. Var noga med att dokumentera uppgifter korrekt (blodsockervärde, klockslag, om patient/brukare är fastande eller ej)